

meget om at gøre snarest at faa fremmet, efter at en af Statsbanerne antagen Entreprenør var bleven ude af Stand til at fortsætte det, fradrages os et Beløb af 2,000 Kr. som Bøde for denne Entreprenørs Forsinkelse og Uefterrettelighed, saa at det i Virkeligheden slet ikke er ham, der lider nemlig Straf, men derimod os, der lide Straffen paa hans Vegne, og dette fordi vi traadte til og hjalp Banebestyrelsen, da den var kommen i Forlegenhed med Banegaardens Fuldførelse."

Udvalget gør ikke Indstilling.

49. *Fra den Del af Seminarieforeningens Bestyrelse, der repræsenterer de private Seminarier om et forhøjet Statstilskud til de private Seminarier. (Indbragt den 23. November 1907 af Folketingsmanden for Viborg Amts 3die Valgkreds, Jensen-Knudstrup).*

Andragendet er saalydende:

De private Seminarier uddanne for Tiden de to Trediedele af de Lærere og Lærerinder, som ansættes i Folkeskolen. Af de 2,681, som ere dimitterede, siden Seminarieloven af 1894 traadte i Kraft (1897—1906), ere kun 841 uddannede paa Statsseminarierne, og det maa fremhæves, at Dimittendantallet ingenlunde har været for stort; det har end ikke været muligt at besætte alle Embeder med eksaminerede Lærere og Lærerinder. Det er da formentlig dermed klart, at de private Seminarier have været og fremdeles ere nødvendige i Læreruddannelsens Tjeneste, og det maa derfor være af Betydning, at de have Mulighed for at kunne løse deres Opgave lige saa godt som Statsseminarierne. Men de private Seminariers Evne til at give en god Læreruddannelse vil i overvejende Grad være afhængig af, om de kunne knytte gode og dygtige Lærerkræfter til sig og yde deres Lærere en saadan Løn, at de helt kunne samle sig om den Gerning, de staa i. Et Seminarium kan ikke nøjes med unge og uprøvede Kræfter, heller ikke med et stadigt skiftende Lærerpersonele. Staten har imidlertid ikke ydet de private Seminarier en saadan Støtte, at de have kunnet give deres Lærere en passende Løn. Medens den aarlige Udgift til hvert af Statsseminarierne er ca. 40,000 Kr., saa ere Statens Udgifter til samtlige Privatseminarier kun i alt 60,000 Kr., hvoraf endda ca. 15,000 ere Tilskud til Øvelsesskolerne. Staten ofrer da omtrent det samme paa et enkelt Statsseminarium som paa samtlige (14) Privatseminarier. Skulde et privat Seminarium have den samme Sum at virke med som et Statsseminarium, maatte det, selv om det havde alle de Elever, det kunde optage, tage 4—500 Kr. aarlig i Skolepenge af hver Elev, medens Eleverne paa Statsseminariet kun give 40 Kr. hver om Aaret.

Den Sum, som efter Seminarieloven af 1894 kan ydes i Tilskud til Privatseminarierne (højest 3,200 Kr. til Lærersløn), har længe været aldeles utilstrækkelig og utidssvarende; men den Udvikling, som har fundet Sted, siden Seminarieloven af 1894 traadte i Kraft, har dog paa mange Maader forværret Forholdene. Det Tilskud, som efter Loven kan ydes, var i 1894, om end beskedent, saa dog betydningsfuldt. Det var muligt for de større Privatseminarier at byde deres Lærere en Begyndelsesløn, som var noget højere end den Begyndelsesløn, der kunde opnaas i Folkeskolens Embeder, og det var muligt at lade Lønnen stige til op mod 2,000 Kr. Disse Forhold ændredes allerede i høj Grad ved Skoleloven af 1899. Et Seminarium kunde nu ikke længere yde sine Lærere en Løn, der svarede til højeste Skala ved Byernes Folkeskoler. Men endnu værre var det dog, at Skoleloven af 1899 indførte Anciennetetsprincippet saaledes, at Lærere ved de private Seminarier ikke kunde gaa ind i Folkeskolen uden ved at begynde paa laveste Lønningstrin. Dette betød, at en Mand, som f. Eks. havde arbejdet ved et Seminarium til sit 40de Aar, og som havde Familie, slet ikke kunde gaa over i Folkeskolen; han maatte blive, selv om han kun kunde opnaa 1,800—2,000 Kr. ved Seminariet. Han var uheldigere stillet end de Elever, som han Aar efter Aar havde været med til at uddanne, og for hvis Uddannelse han havde ofret sine bedste Aar. Under disse Kaar have Privatseminarierne virket siden 1899 samtidig med, at deres Lærere saa fuldt som de i Statens Embeder ansatte have maattet mærke den store Prisstigning paa alle Livsforbrønde.